

גליון ע"ח
שנה ב'

פרשת בלק
תשפ"ב

"לא הביט און ביעקב" - לראות רק את הטוב

שיכתבו זכותו דההוא גברא. [התרגום על פי 'מתוק מדבש'].

המשגיח הגה"צ ר' **דב יפה** זצ"ל היה מעורר רבות על עניין ה'עין טובה', ומרגיל את תלמידיו בקנין חשוב זה. מחזה שגרתי היה לראותו עוצר בחור מהישיבה, ואומר לו; תגידי לי מעלה של פלוני... תספרי לי על מעשה טוב של פלמוני... והיה מחנך ומרגיל שיהיה שגור על הלשון 'מעלת חברינו ולא חסרונם'.

ודרך ישרה שיבור לו האדם בחינוך הילדים; להרגיל ב'לשון הטוב'... לבקש מהילד; תספרי לי בבקשה מעשה טוב שמישהו עשה, שאח פלוני עשה, מעלה של חבר מהתלמוד תורה (או מהישיבה, ואפילו ילדים בגילאי הגן...) ועל ידי ההרגל הזה של לדבר חיובי - והרגל על דבר שלטון... רוכשים קנין נצח של 'אינו מסתכל אלא בזכות שלהם'... והלוואי שזוכה להתחזק כראוי בעניין יסודי זה. [בדרך כלל הילדים מספרים אחד על השני 'לשון הרע' - כדי לקבל תשומת לב, אך אם הם יקבלו את התשומת לב על ידי אמירת 'לשון הטוב', בדוק ומנוסה שיתחילו להרבות ב'לשון הטוב'].

הגאון **רבי הלל זקס** זצ"ל. הוא היה אומר בשם סבו ה'חפץ חיים', שרבינו יונה אומר ב'שערי תשובה' שיש הרבה עצות כדי לזכות ביום הדין ואחת העצות הטובות היא להיות 'מעביר על מידותיו' וממילא מעבירין על כל פשעיו. ואמר על זה החפץ חיים, שלכאורה יש **עצה מופלאה מהכל**: אחד שגזר מלדבר לשון הרע ואינו מוכן לשמוע שום מילת גנאי על חבריו, הרי מדין 'מדה כנגד מדה' גם כאשר שקטרג רוצה לדבר בגנותו, ב"ד של מעלה לא מוכנים לשמוע כלל. (הגה"ח"י משקובסק שליט"א).

א' גיט ווארט
מאציות המשפיעים
והמנידים שליט"א

בלק - ר"ת "זאהבת לרעך כמורך"

הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א אומר ש'בלק' זה ר"ת של "זאהבת לרעך כמורך"...

וא"ת שזה לא כל כך מסתדר, לא כתוב "ולכ" אלא "בלק" - זהו התשובה, שלא חכמה לאהוב את החבר שחבל מסתדר בדיק, אלא גם שזה לא כל כך מסתדר וצריך לעקם טיפה, גם אז צריך לאהוב את חברו...

אפשר לקחת את הכוחות שנתנו מהשמים ולהשתמש בהם לרע

אחד ממוסרי ההשכל שצריכים לקחת מהפרשה - להיכן ניתן לקחת את הכח שנותנים מהשמים ולהשתמש בהם לשלילה ולרע...

וכמו דאיתא במדרש (במדבר רבה, נשא פרשה יד) "לא קם נביא עוד בישראל כמשה בישראל לא קם אבל באומות העולם קם כדי שלא יהא פתחון פה לאומות העולם לומר אלו היה לנו נביא כמשה היינו עובדים להקב"ה ואיזה נביא היה להם כמשה זה בלעם בן בעור. [ועיי"ש שמונה ג' הבדלים בין נבואת משה לנבואת בלעם].

ומה בלעם עשה עם הכח העצום הזה שנתנו לו? קילל [-רצה לקלל] יעץ עצות רעות לפרעה. (סוטה יא., סנהדרין קו.) עשה מעשים שפלים עם אתונו כדי שתשרה עליו רוח טומאה וכיוצ"ב.

מה צריך ללמוד ממנו ("נוי מתלמידיו של בלעם - מאויבי תחכמינו) הקב"ה נותן לנו הרבה כוחות, צריך לעקוב ולשמור על מעשיו שאנחנו משתמשים בהם להברים טובים - לעבוד את ה' באמת...

מ"ה רמב"ם התחזקות בעבודת ה'... לע"נ מ"ה הרני אסן מירון ג' הרני אסן קרלין, וכל מתי ישראל

דן למטה, כך דנים אותו למטה.

עוד הביא ה'יסוד ושורש העבודה' (שם) את לשון הזהרה הק' (זהרה חדש פרשת נח): "ועוד אמר ר' אליעזר אף על פי דיהוי צדיקא רבה מכל עלמא [-אף על פי שיהיה צדיק גדול מכל העולם] וימר בישא קמי קב"ה [-אם יאמר דבר רע על ישראל] אי דלטורין על ישראל [-או דברי קטרוג על ישראל] עונשיה סגיא מן כלהון [-עונשו גדול מכל שאר העונות]. ולא אשכחא צדיקא טבא כאליהו בכל דרא [-ולא מציינו צדיק טוב כאליהו בכל אותו הדור] ומשום דאמר דלטורין על ישראל [-ומשום שאמר לשון הרע על ישראל]... ביה שעתא אבאישי סגיא קמיה [-באותה שעה הרע מאד בעיני הקב"ה]. תא חזי מה כתיבי ביה [-בא וראה מה כתוב באלהיו] וימצא מראשותיו עוגת רצפים [-עוגת האפיה על גבי גחלים] מהו רצפים [-מה רצו לרמז לו במאכל זה] אמר הקדוש ברוך הוא כדן [-כדבר הזה, דהיינו גחלים] יאות למיכל מאן דאמר דלטורין על בני [-ראוי לאכול מי שאמר דברי קטרוג על בני]... ועוד הוה לך למחזי דאינו בני בני רחימאי דקבילו אורייתא בטורא דחורב [-היה לך לראות שהם בני אהובי שקיבלו תורתנו בהר סיני]. א"ר יצחק [-כיון ששמע אליהו ח"ך] לא אז אליהו משם עד שנשבע לפני הקדוש ברוך הוא להורות זכותו של ישראל תמיד [-ובזה עשה תשובת המשקל על מה שקיטרג עליהם בתחילה] וכל מי שעושה זכות הוא מקדים ואומר לפני הקדוש ברוך הוא כך וכך עשה עכשיו פלוני ואינו זז משם עד

ידוע בעם ישראל המושג 'סגורין של ישראל' הלא הוא קודש הקודשים ר' לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, ויש 'קטגורין של ישראל' - ומי זה? השטן המקטרג...

ומה ההבדל ביניהם? הרי הם רואים את אותו מעשה... התשובה היא לא מה רואים, אלא מה **חושבים**! ר' לוי יצחק זכותו תגן עלינו לבד מגדלותו העצומה בתורה ויראה הניכרת בספרו 'קדושת לוי', לימד כל דבר לצד זכות וחיפש לראות את הצד הטוב [שרובא דרובא של המקרים, זה הצד האמיתי...], ואכן הוא זכה ששמו נישא בהערצה ובחיבה, וצדיקי אמת שנהרין להם שביילי דרקינעא גילו לנו שר' לוי יצחק הוא אחד ממלאכי הרחמים הממונים על הכנסת ה'תקיעות שופר' (רצ"מ זילברברג שליט"א). לעומת זאת השטן מחפש לראות את צד החובה בכל דבר ובכל ענין, ובד"כ הוא מוצא, כי ניתן לשפוט כמעט כל דבר וענין לכף חובה.

ומי הצודק? מה הקב"ה פוסק בין שניהם? כתוב בפרשתנו: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל", כתב במדרש תנחומא (שם): "אינו מסתכל בעבירות שבידם, אינו מסתכל אלא בזכות שלהם". מפורש ב'מדרש' כשיטת ר' לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א...

אנו מוקפים במעשים שניתן להסתכל עליהם בעין טובה או בעין רעה, לחיוב או לשלילה. ההוא קם מאוחר, וההוא מגיע לסדר מאוחר, ראובן לא הגיע לחתונה, שמעון לא איחל לי מזל טוב, לוי חייב לי כסף, יהודה התיישב לי במקום, לקח את... עשה... לא ראה... לא התקשר... לא מפרגן...

נהיה ר' לוי יצחק! נדון אותו לכף זכות ונקיים בזה מצוות עשה של 'והלכת בדרכיו' מה הוא 'אינו מסתכל אלא בזכות שלהם' אף אנחנו 'אינו מסתכל אלא בזכות שלהם'.
בכל פעם שנדון יהודי לכף זכות, נקיים מצוות עשה דאורייתא של 'בצדק תשפוט עמיתך' ו'זאהבת לרעך כמורך', וכתב ה'יסוד ושורש העבודה' (שער הגדול - שער ראשון) שהמקיים מצות אלו בתמידות 'קדוש יאמר לו... ובנוסף יש את העניין הנורא המובא בספרים הקדושים שבצורה שאדם

« המשך מדור 'לעבדו בכל לבבכם»

ענה לו אביו הקדוש ז"ע, בני, גם אני יודע שיש אצלך עוד דברים הטעונים תשובה גדולה ותיקון, אך יודע אני שלבבך בוער לעשות רצון אבינו שבשמים בלבב שלם, וממילא הנני יודע שעוד תעשה תשובה גדולה ותתקן עצמך בכל מה שאתה צריך תשובה ותיקון.

אך על חסרונך שלך בעבודת השמחה חושש אני שאינך מבין גודל עוצם החטא שיש בכך, וממילא חושש אני שאף כאשר תעשה תשובה על כל הענינים האחרים מכל מקום על עבודת השמחה לא תעשה תשובה גדולה כראוי כיון שתחשוב שזה לא כל כך נורא אם חסר בעבודת השמחה, ועל כן אני אומר לך שתדע שגם על זה צריך הינך לעשות תשובה גדולה, כי זה חיוב גמור להיות בשמחה...

וכדי להרגיש יותר ויותר גודל השמחה שיש בכיכול לאבינו שבשמים מהשמחה שיש לכל יחיד ויחיד מכלל ישראל אפשר להתבונן מהטבע שאבינו שבשמים עשה בעלמא שפילא הדין [שהכל הוא משל על מה שנעשה בכיכול אצל אבינו שבשמים כדאיתא], שאבינו שבשמים עשה טבע שיש בחינה השצער הגדול ביותר שיש בעולם לאב ולאם הוא אם ח"ו אחד מהילדים שלהם אינו בשמחה, כי אפילו אם ח"ו ח"ו יש לאחד מהילדים שלהם יסורים גדולים מאד, מכל מקום אם הילד שלהם בשמחה, זה נותן כח להאב ואם להיות גם כן בשמחה, אך באופן שהילד שלהם אינו בשמחה ח"ו איז טבע הדברים הוא שהאב והאם יש להם צער גדול ביותר, ואפילו אם הסיבה שהילד אינו בשמחה ח"ו הוא משום רוחניות שלו וכדומה או משום צרתן של ישראל וכדומה מכל מקום אם הילד אינו מתחזק להיות בשמחה זה הצער הגדול ביותר לאב ואם ח"ו, ומידה טובה מרובה כמה שמחה עצומה יש לאב ואם כשכל הילדים שלהם וכל הצאצאים שלהם הם בשמחה.

וכל זאת משל קטן הוא על מה שנעשה בכיכול אצל אבינו שבשמים, כי בזמן שיהודי ח"ו אינו בשמחה זה גורם ח"ו ח"ו ח"ו כביכול הצער הגדול ביותר לאבינו שבשמים, ומידה טובה מרובה כמה שמחה עצומה יש בכיכול לאבינו שבשמים מהשמחה של כלל ישראל. והרבה צדיקים ז"ע גילו לנו שרצון אבינו שבשמים שכלל ישראל יהיו פרייליכע צדיקים (- צדיקים שמלאים שמחה) אשר אם עוסקים בעבודת התשובה ובעבודת התאבדות על ירושלים והשתתפות בצרתן של ישראל וכדומה מכל מקום רצון אבינו שבשמים שמידי אחר כך נתחזק מאד ושנתדל להיות במצב חזק של שמחה גדולה מאד מאד. וידוע שה'חפץ חיים' היה עושה חשבון הנפש בכל יום, וחלק גדול מעבודת התשובה היה על שאינו עובד את ה' מספיק בשמחה לפום דרגה קדישא דיליה...

מעשה מהזק באמונה ובטחון

השגחה פרטית זה לא מה שרוצים - אלא מה שצריכים

כתב הגרש"ב גונט שליט"א: שאנחנו מדברים על כך שכולנו מונהגים ומושגחים בהשגחה פרטית, "אין הכוונה שאנחנו מבקשים משהו והקב"ה מיד שולח לנו אותו. השי"ת שלח אותנו לכאן לתפקיד מאד מוגדר, המתאים רק לנו, והוא מעניק לנו את כל הכלים, וגם את כל הקשיים והנסיונות, בדרך להשגת המטרה לשמה באנו לעולם. יש אנשים שה' שלח אותם לעולם כדי להתמודד עם נסיון העוני, ולכן הם עניים.

"השגחה פרטית" הכוונה היא שבכל המצב בו אנו חיים, ה' משיגה עלינו, על כל אחד ואחד מאיתנו. אנחנו לא לבד בשום מצב. לא מסתכלים עלינו בכללות, לפי סקר או לפי סטטיסטיקה כללית, אלא השי"ת נותן לכל אחד מאיתנו בדיק מה שטוב ונצרך לנו...

לפנינו מקבץ סיפורים הממחישים כיצד הקב"ה משיגה מבין החרכים - ומייד פעם שולח לנו חיוך מאיר ומעודד...

פגשתי לאחרונה אברך חשוב המחנך את ילדי ישראל לשם ולתפארת, הרב י.ג. שליט"א, וכה היה המעשה שארע עימו.

כשבוע לפני חתונתו התקשרה אליו חמותו, ואמרה לו שהם קנו לדירה תנור וכיריים, וצריך רק לקנות צינור לגז - דבר שעלותו זניחה מאד כ-10 ₪.

אבל גם את זה לא היה לו (מסתמא טכנית, לא היה בכיסו

עליהם, וככל הנראה נשכחו לאחר נטילת הידים אחרי השיירותים - לפני כחצי שעה (!)

אשתי נתנה לה סימנים, והאשה החזירה לה את הטבעות.

אשתי שאלה את האשה, למה שאלת את האשה האחרת האם נאבדו לה הטבעות?

אמרה לה האשה: 'באמת אין לי מושג למה שאלתי אותה - היא היתה הראשונה ששאלתי...'

מסיים האברך את סיפורו, תראה כמה "השגחות".

א] חצי שעה שהטבעות נמצאות במקום כל כך המוני ואף אחד לא נגע בהם.

ב] בדיק לפני שהלכנו אשתי שמעה את האשה ששאלה באקראיות אשה אחרת [וממרחק] האם נאבד לה הטבעות...

ג] בדיק עמדנו במקום קרוב ושמענו את האשה ששואלת את חברתה 'האם נאבדו לה הטבעות'...

נסיים בווארט נחמד - מאת הרה"ג ר' ח. ב. ג. ששמע ב'קו השגחה פרטית' 023011300...

יש נוהגים לשתות בבוקר קפה. [יש לפני התפילה ויש אחרי התפילה, וכבר הוזכר דבר זה ב'משנה ברורה].

אומר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א, שהדבר בא לרמז לבן אדם...

קפה הינו דבר המערב כמה סוגי דברים, שחור ולבן (קפה שחור עם חלב לבן), מר ומתוק (קפה וסוכר), חם וקר (מים רותחים עם חלב קר)...

אדם לוקח את הכל בבוקר ומערבב את הכל - ומכריז: "שהכל נהיה בדברו"!!!

חם - קר, שחור - לבן, מר - מתוק. הכל הכל זה הקב"ה. וסיים המגיד: "ר' של קפ"ה - זה "קו השגחה פרטית"...

"עבדו את ה' בשמחה" - מרצ"מ זילברברג שליט"א

בכל יום בבוקר בתחילת התפילה - אנחנו מוכירים את החיוב הגמור "עבדו את ה' בשמחה", ואם ח"ו לא עובדים בשמחה אז יש בתורה הקדושה קללות נוראיות "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוךך בשמחה ובטוב לבב"...

ובעבודת השמחה נכלל שרצון ה' שנשתדל מאד מאד שיהיה לנו באופן תמידי שמחת התורה ושמחה של מצוה, ונרגיש באופן תמידי "שמחו בה", "נגילה ונשמחה בך", "שמחו ישראל בעושי", ואיתא מהגרא"ש "שמחו בחלקו" זה גם על רוחניות שאדם צריך להיות שמח ולהודות לה' על חלקו ברוחניות, וכמו שמודים מייד בתחילת ברכות השחר "שלא עשני גוי" וכו'...

צדיקים ז"ע אמרו שמצוי מאד מאד שאף יהודים שעושים תשובה גדולה על הרבה עבירות שלהם מכל מקום אין עושים תשובה על עבודת השמחה שלהם שלא היה כמו שהיה יכול וצריך להיות, משום שהיצר וחילולתו מתגברים שלא יחשיבו חוסר עבודת השמחה כעוון גדול מאד מאד אשר צריכים לעשות על זה תשובה גדולה ועצומה.

ורצון אבינו שבשמים שלא נניח להיצר וחילולתו והתגבר עלינו בזה ונחיה יותר ויותר עם ההילוך המחשבה הנכונה והאמיתית שעבודת השמחה [דהיינו ההשתתלות התמידי להיות יותר ויותר במצב של שמחה] הוא בחינה של 'חיוב' ו'מצוה', וממילא נשתדל מאד מאד לעשות תשובה גדולה למעשה על עבודת השמחה דהיינו בין תשובה על העבר על מה שהיצר וחילולתו הביאו שהעבודת השמחה שלנו לא היה כמו שהיה צריך ויכול להיות והן ובעיקר על להבא לקבל קבלות חזקות איך להשתדל יותר ויותר להתחזק ולהתעלות למעשה ממש בעבודת השמחה.

הקודינאווער ז"ע נתן פעם אחת מוסר גדול לאחד מבניו הקדושים ואמר לו שהוא צריך לעשות תשובה גדולה על מה שחסר אצלו בעבודת השמחה [לפום דרגא קדישא דיליה], ובשמוע הבן את המוסר של אביו, שאל את אביו ברוב ענוותנות הן 'לב יודע מרת נפשו' שיש אצלי עבירות שהם הרבה יותר גדולות מהעבירה הזה שחסר אצלי בעבודת השמחה ואני צריך לעשות על העבירות הגדולות האלו תשובה גדולה מאד ולמה אומר לי אבי לעשות תשובה גדולה דוקא על מה שחסר אצלי בעבודת השמחה. [המשך בעמוד הקודם « «]...

בענייני 'שבת מלכא קדישא'

נעשה שותף לקב"ה !!!

לכשיעלה זכרונה של השבת ההיא בליבם של אנשי ירושלים, ייתקפו רבים מהם בצמרמורת עזה. היה זה לקראת סיומה של מלחמת העולם השנייה, כאשר הכוחות הנאציים בפיקודו של הגנרל רומל ימ"ש הגיעו כמעט עד שערי ארץ ישראל. אלפי תינוקות של בית רבן, התאספו ליד שריד בית מקדשנו לאמירת תהילים וכל אנשי ירושלים התכנסו לשפוף שיח ותחינה לפני ריבון העולמים שישוע את העם היושב בציון מידי המרצחים.

גם בבית מדרשו של האדמו"ר איש-האלוקים רבי שלומק'ה מזוועהיל צ"ל הורגשה בשבת ההיא חרדה גדולה. האדמו"ר, שהתפרסם ברוב גדולתו, פרישותו וחסידותו, קידש כבר על היין והתכוון לגשת לסעודת המצוה. באותו רגע ניגשו אליו המשמשים בקודש ואמרו לו שהגרמנים מצויים כבר בשערי ארץ ישראל. תגובתו של הרבי ר' שלומק'ה היתה: "מדוע לא אמרתם לי זאת לפני הקידוש?"

לא הבינו הגבאים אל מה רומזים דבריו הקדושים, ואז הסביר להם הרבי במתק שפתיו את כוונתו. והאמת, שאלמלא היה זה הוא, האדמו"ר מזוועהיל, שהוציא את הדברים מפיו, מי יכול היה לומר דברים כאלה:

"הרי כל מי ששומר שבת נעשה שותף להקב"ה, וממילא חלים כאן כל דיני שותפות, ואם הייתם אומרים לי את זה לפני קידוש, הייתי יכול לפעול אצל השותף' ביתר שאת"...

ואגב, כשיצא האדמו"ר ממקוהו הטהרה אמר שהגרמנים לא ייכנסו בשערי ירושלים. וכך אכן היה בנסי-ניסים. ירושלים נושעה מאויביה.

האדמו"ר מזוועהיל הסביר לאחר מכן את ענין ה'שותפות' בין ישראל להקב"ה בענין השבת, באמרו שהרי מי ששומר שבת מפרסם את אמונת האלוקים בעולם, וכאילו מכריז קבל כל יושבי תבל שהעולם נברא בששה ימים, וביום השביעי שבת וינפש, וכמו שמלך מעריך ומוקיר טובה עצומה למי שמפרסם את גדולתו וגבורתו, כך גם מלך מלכי המלכים מתחשב מאוד בדעתו של מי שעושה להפצת אמונתו.

משל למלך שבנה 'ארמון פלא' על אי בודד, ובא אוהבו וצילם את הארמון מכל צדדיו והפיץ את התמונה ברבים כדי להראות את גדולתו של המלך וחוכמתו. בכך הופך האוהב ההוא לשותפו של המלך. זה גם כוחו וזו גדולתו של האומר 'ויכלו' ומפרסם את אלקותו יתברך.

למדנו מכאן על ערכה של השבת וערכם של בני ישראל שומרי-השבת הנעשים שותפים למלכו של עולם. (שבת בשמחה).

עוד סיבה למה נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית: ה'אור החיים' הק' (בראשית ב ג) מבאר שהקב"ה נתן כח בבריאה לעמוד רק ששה ימים, ועל ידי שמירת השבת מתחדש בהם הכח לעוד ששה ימים, ואילו לא יהיה בעולם אפילו אחד שישמור שבת ח"ו, יתבטל העולם ממצאויותו ויחזור לתוהו ובוהו, ונמצא שזה האומר 'ויכלו' הרי הוא 'שותף' בחידוש הבריאה המתקיימת על ידו מבח ששומר שבת. ויש ללמוד מדבריו על גודל השעה, בה כל האומר ויכולו עומד לקיים את כל העולמות וכולם תלויים במעשיו, עד שנעשה כשותף למעשה בראשית.

<p>עלון השבוע: תרומת הרב יואל מולדובן שליט"א לע"נ אביו ר' נפתלי הרץ ב"ר זאב מאיר הכהן ז"ל חלק נטרם לע"נ: משה בן הנטם תורת. וזוהי רחל זינת בת נובר תורת.</p>	<p>חבורת "מעין עולם הבא" [ג' דפים במסכת שבת] קמו - קמח</p>	<p>ניתן להירשם לקבלת העלון במייל a0548496676@gmail.com בכל ענייני העלון ניתן לפנות ל- 0548496676</p>	<p>הרש תרומות להודפסת העלון ניתן לתרום כ'נדרים פלוס' בקופת 'עלי באר' הנצחה שבערית - 150 ש"ח מצווה רבה וחיובי הדינים להודפס מהמייל ולהלק בבתי כנסת.</p>
---	--	--	--